KYSTVERKET

SORTLAND KOMMUNE / SUORTTÁ SOUHKAN
Postboks 117
8401 SORTLAND

Deres ref	Vår ref	Arkiv nr	Saksbehandler	Dato
	2021/1957-141		Benedikte Farstad Nashoug	06.11.2023

Søknad om dispensasjon fra PBL 19-2 i forbindelse med utdypingstiltak i Sortlandsfjorden som krever sjøbunnsdeponi; Strekningen Stamsund - Risøyrenna med gjennomseiling Raftsundet -Sortland kommune -Nordland fylke

Kystverket ved utbyggingsavdelingen, søker om dispensasjon for etablering av sjøbunnsdeponi i Sortlandssundet, i forbindelse med prosjekt *«Strekningen Stamsund – Risøyrenna med gjennomseiling Raftsundet»* i Sortland kommune.

1. Oppsummering

Kystverkets målsetning er å komme i posisjon til å igangsette utdypinger ved de to mindre grunnene Skanken og Lysrevet, i Sortland kommune, i 2024.

Kystverket har i forbindelse med planlagte utdypinger behov for å finne disponeringsløsninger for massene som skal utdypes. Sortland havn KF ønsker å motta masser til utfylling i eksisterende havn eller til nytt havneavsnitt dersom nødvendige tillatelser er klare til tiltakets anleggsstart. Hadsel kommune ønsker å motta masser til Børøya dersom Sortland kommune ikke anvender disse. Omsøkte sjøbunnsdeponi planlegges kun benyttet om det ikke kommer på plass avtale om disponering av massene med Sortland eller Hadsel kommune.

Området for det planlagte sjøbunnsdeponiet er godt utredet og kartlagt mht. naturmangfold, naturverdier og miljøgeologi. Området er en naturlig «forsenkning» i terrenget, noe som er ønskelig for et sjøbunnsdeponi da det vil kunne redusere partikkelspredning. Det er ikke påvist forurensning i dette området og massene som er planlagt deponert er rene.

Kystsoneplan for Vesterålen er nylig vedtatt. Sortland kommune har vist til at Kystverket kan sende inn dispensasjonssøknad fra bestemmelser/retningslinjer for arealformålet «Bruk og vern i sjø og vassdrag» da deponering ikke er i tråd med gjeldende bestemmelser 4.2b (*tabell 2 -bestemmelser for arealformål*).

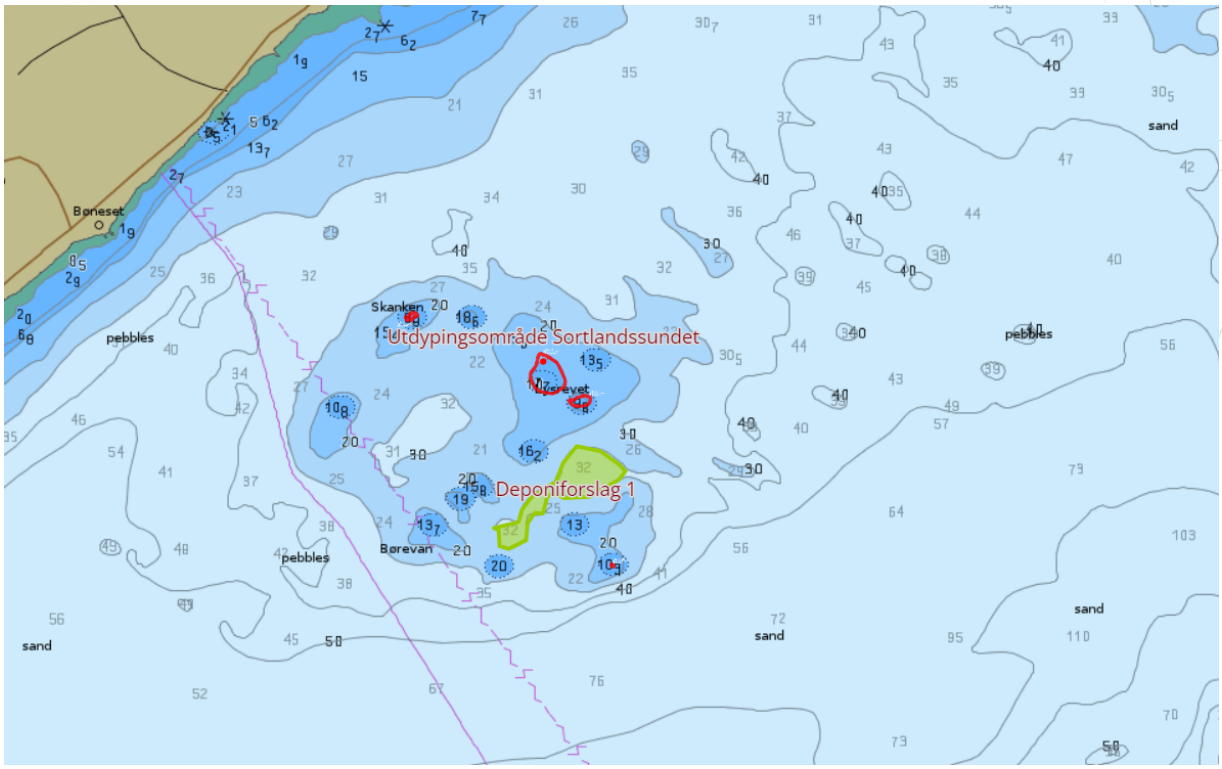
Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: 07847
E-post: post@kystverket.no
Internett: https://kystverket.no

Org.Nr.: 874783242
Bankgiro: 7694 05 06766

Hensikten bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra vurderes ikke å være vesentlig tilsidesatt. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 8 under.

Det skal søkes om nødvendige tillatelser etter forurensningsloven for det planlagte tiltaket til Statsforvalteren i Nordland.

Figur 1 Kartutsnitt Sortlandssundet; planlagte utdypingsområder Skanken og Lysrevet er skravert rød, ønsket dumpeområde er skravert grønn. (Kystinfo, 2023).

2. Kartlegging av tiltaksområder

Områdene for planlagte utdypinger og sjøbunnsdeponi er godt utredet og kartlagt mht. naturmangfold, naturverdier og miljøgeologi. Deponiområdet er en naturlig «forsenkning» i terrenget, noe som er ønskelig for et sjøbunnsdeponi da det vil kunne redusere spredning av partikler. Det er ikke påvist forurensning i sedimenter. Mer informasjon om deponiområdet er beskrevet i eget avsnitt under.

3. Masseberegninger og beskaffenhet

Mengder beregnede faste masser er totalt i underkant av 30 m^3 for utdypingsområdene mens beregnede løse masser er totalt i underkant av 30.000 m^3.

Massene som er planlagt deponert er i all hovedsak sand og siltig sand med noe finstoff og finere masser nedover i dybden.

Ved deponiområdet i Sortlandssundet er det utført sedimentundersøkelser og de 10 øverste cm av sediment består av sandig materiale med under 5 % finstoff (Multiconsult, 2023). Det er ikke påvist forurensning i verken deponiområdet eller utdypingsområdene.

Tabell 1 Oversikt over beregnede mengder masser som skal mudres.

Utdypingsområde	Beregnet faste masser	Beregnet løsmasser
Skanken	30 m^3	2500 m^3
Lysrevet	0 m^3	22.500 m^3
Totalt	30 m^3	24.000 m^3

4. Disponeringsløsninger

Kystverket er i dialog med Sortland havn KF for å få nyttiggjort seg av massene fra utdypingstiltaket. Alternativt kan massene transporteres til Børøya i Hadsel kommune.

Kystverket anser at det er 2 mulige utfall for bruk av sjøbunndeponi:

1. Ved manglende avtale om deponering av i godkjent deponi i Sortland eller Hadsel kommune.
2. Ved uforutsette hendelser under gjennomføring som medfører at prosjektet må deponere massene i sjøbunnsdeponi for å unngå stans i gjennomføringen.

5. Planavklaringer

Området er regulert av kystsoneplanen for Vesterålen som er nylig vedtatt. Tiltaksområdene og omsøkt sjøbunnsdeponi befinner seg i område som er avsatt til «Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone, med underformål «Natur, ferdsel, fiske og friluftsliv», (NFFF) i Kystplan II Interkommunal Kystsoneplan for Vesterålen. I kystsoneplanens planbestemmelser er det i pkt. 4.2b beskrevet at deponering i sjø ikke er i tråd med bestemmelsene til denne planen, og Kystverket søker derfor dispensasjon fra bestemmelsene til arealformålet.

Det er ikke avsatt arealer til sjøbunnsdeponier i kystsoneplan og det er derfor behov for å søke om dispensasjon fra bestemmelser her. Kystverket ønsker alltid å ha areal til sjøbunnsdeponi tilgjengelig ved utforutsette hendelser og ved mangel på mottakere til masser. I enkelttilfeller er også sjøbunnsdeponi eneste realistiske alternativ. I framtiden ønsker Kystverket å bidra mer aktivt i kommende planprosesser i sjøarealer med planlagte tiltak i sjø for å unngå dispensasjonssaker.

Tabell 2 -Utdrag fra bestemmelser til arealformål, Kystsoneplan for Sortland kommune -Kystsoneplan Vesterålen

	4.2	**Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone (Hovedformålet) – V** Sjøarealer om er merket med påskrift V er allmenne sjøområder som kan nyttes til natur, ferdsel, fiske og friluftsliv. a) Akvakultur er ikke tillatt. b) Utfylling og deponering i sjø, flytebrygger og kaianlegg eller andre tiltak er ikke tillatt. Flytebrygger som ligger i sammenheng med vedtatte utbyggingsformål som grenser til sjø, kan etableres. Mindre tiltak i sjø, tilknyttet naturbasert reiseliv og gårdsturisme / turisme som badstuer, grillhytter, badestamper og andre mindre tiltak kan som hovedregel aksepteres. c) Det kan foretas fremtidige utbygginger (moloer, kaier, havner, utdypinger av farled, etc.) etter avklaring gjennom reguleringsplan d) Utlegging av sjøledninger for vann, avløp, varmepumper, strøm- og telenett kan tillattes på havbunnen.	*SOSI 6001* *Temakart over fiskeriaktivitet og økologi skal benyttes som grunnlag for vurdering av arealdisponeringer i allmenne sjøområder. Hensynet til og nærhet til gyte- og oppvekstområder for fiskeyngel og fiskefelt skal tillegges vekt i konflikttilfeller.*

6. Nabovarsel

Kystverket anser ikke at det er behov for å sende ut nabovarsel for tiltaket da områdene ikke ligger i umiddelbar nærhet av matrikulerte eiendommer. Det vil primært være løsmasser som skal mudres og det er forbundet mindre sjenerende støy enn ved utstrakt sprengning. Tiltaket fører ikke til noen visuelle endringer i landskapet og vil ikke være til sjenanse for lokalbefolkning eller lokale næringer.

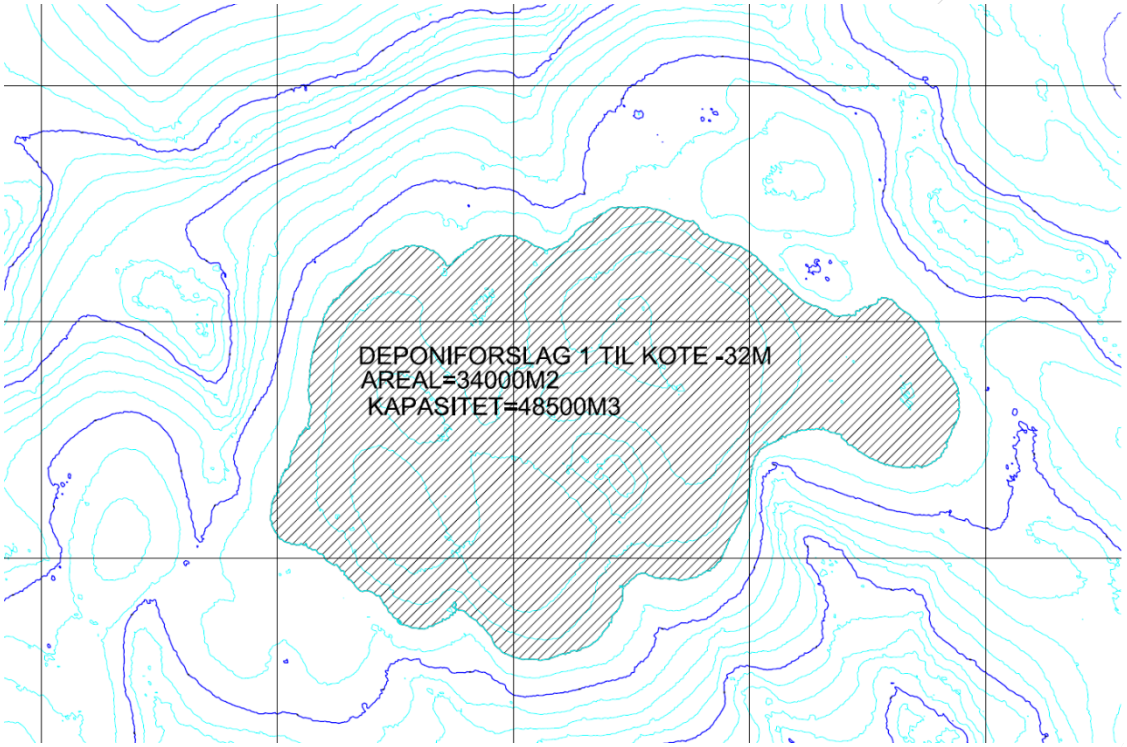
7. Deponiområde

7.1. Beskrivelse av deponiområde

Tre områder rundt utdypingsområdene i Sortlandssundet har blitt vurdert som aktuelle sjøbunnsdeponier. To av alternativene ble undersøkt der det ene ble forkastet pga påvist kabeltrase gjennom store deler av området. Det ble gjort en endelig avklaring av egnethet av sjøbunnsdeponi og deponialternativ 1 ble valgt (Multiconsult, 2023).

Det er utført undersøkelse av marint naturmangfold og prøvetaking av sediment i deponiområder og det er påvist god miljøtilstand (tilstandsklasse II) (Multiconsult, 2023). Kunnskapsgrunnlaget er vurdert som tilstrekkelig.

Det er ikke utført strømmåling i Sortlandssundet, men i Den Norsk Los, bind 5, side 266 er det beskrevet at maksimal strøm er 0,5 knop (ca. 25 cm/s). Akvaplan-niva har i sin modellering av havstrøm (havstraum.no) beregnet at gjennomsnittlig strøm er rundt 10 cm/s og tilsvarende maksimal strøm som Den Norsk Los. Kystverket har ikke sett behov for å gjennomføre en egen strømmåling på bakgrunn av dette.

Figur 2 Detaljkart over sjøbunnsdeponiområde i Sortlandssundet. Det er beregnet oppfylling til kote -32 m dersom det deponeres i 48.500 m³ masser. Den omsøkte mengde er i underkant av 30.000 m³ og oppfyllingshøyde blir dermed lavere.

7.2. Beskrivelse av naturmangfold i deponiområde

En naturkartlegging av deponiområdet ble utført i 2023 og ingen viktige naturverdier ble registrert. Sjøbunnen ved deponiområdet er påvist som blandingsbunn med sand og skjellfragmenter, med enkelte områder med hardbunn. For flere detaljer se naturmangfoldrapport (Multiconsult, 2023).

I de grunnere områdene rundt deponiområdet er det observert ruglbunn. Ruglbunn er løstliggende kalkalger som fungerer som tilholdssted for bl.a. fiskeyngel og larvestadier til ulike marine dyr og er gode beiteområder for bunnlevende dyr.

Et søk i Fiskeridirektoratets database Yggdrasil viser at det er registrerte fiskeplasser ved de planlagte tiltaksområdene. Gytefelt er registrert øst og sørvest om tiltaksområdene.

Det er flere registrerte oppdrettslokaliteter i nærområdet til tiltaksområdet i Fiskeridirektoratets database Yggdrasil. Kystverket ønsker å ha god kontakt med eiere av lokaliteter og disse vil kontaktes i god tid før oppstart av tiltaket. Lokalitetene har tilstrekkelig avstand til utdypingsområdene og anleggsaktivitet vil i all hovedsak være graving av løsmasser. Det er vurdert at anleggsaktivitet ikke vil ha negativ påvirkning på oppdrettsfisk hos lokalitetene.

7.3. Beskrivelse av masser fra utdypingsområdene

Det er utført prøvetaking av sediment fra utdypingsområdene og massene består primært av sand og noe siltig sand (Norconsult, 2021). Alle masser som er planlagt deponert i Sortlandssundet har påvist god miljøtilstand og det vil dermed ikke spres forurensning ved deponering her.

7.4 Påvirkning på naturmangfold:

Det er registrert store områder med naturverdien ruglbunn både i de planlagte *utdypingsområdene* i Sortlandssundet, men også rikelig i områdene rundt. Det er ikke forventet at dumping av masser i sjøbunnsdeponi i Sortlandssundet vil gi permanente negative konsekvenser for ruglbunn i nærområdet. Heller ikke andre marine arter er forventet å påvirkes negativt av dumping av masser. Både utdyping og deponering vil gi en midlertidig økt partikkelspredning i anleggsfasen, men påvirkning, anleggsperiode og omfang vil være begrenset.

I områder som tildekkes ved dumping er det forventet en rask reetablering av arter. Ny sjøbunn etableres med substrat som er liknende eller grovere enn opprinnelig sjøbunn da en del løsmasser er planlagt fjernet. Områdene vil med stor sannsynlighet reetableres med liknende flora og fauna.

Flere vurderinger av påvirkning av naturmangfold beskrives i naturmiljø- og miljøgeologiske rapporter fra rådgivende konsulenter (Norconsult, 2020, Multiconsult, 2023).

8. Begrunnelse til søknad om dispensasjon

Hensikten bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra vurderes ikke å være vesentlig tilsidesatt. Bestemmelsene tilrettelegger for utbedring av farvann (utdypinger av farled, moloer, kaier o.l.) hvilket også er resultatet av omsøkt tiltak – økt sikkerhet og fremkommelighet i farled. Effekten av tiltaket (utdypingen) ved utbedret farvann fremmer ferdsel som er intensjonen med bestemmelsene til arealformålet.
Det er tydelige samfunnsmessige fordeler med tiltaket. Økt sikkerhet og fremkommelighet i farleden gir en reduksjon i fare for ulykkeshendelser, akutt forurensning og tap av menneskeliv i forbindelse med grunnstøtinger i farled. Det er også positivt at massene er planlagt disponert på land/utfylling i sjø.

Tiltaket medfører ingen visuelle påvirkninger/endringer i verdifulle landskap, kulturmiljøer eller viktige friluftsområder.

Kystverket har fått gjennomført en rekke faglige vurderinger for både områder for planlagt sjøbunnsdeponi, samt områder i nærheten. Det er vurdert at det er lav risiko for at tiltaket vil ha store eller ukjente konsekvenser for naturmangfoldet i området. Midlertidige negative effekter for naturmiljøet (partikkelspredning, forstyrrelse) kan hensyntas ved avbøtende tiltak under gjennomføring.

Samlet sett vurderer Kystverket at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene, og hensikten bak bestemmelsen det dispenseres fra vurderes ikke bli vesentlig tilsidesatt.

Med hilsen

Jostein Bøhlerengen Moe
avdelingsleder

Benedikte Farstad Nashoug
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent